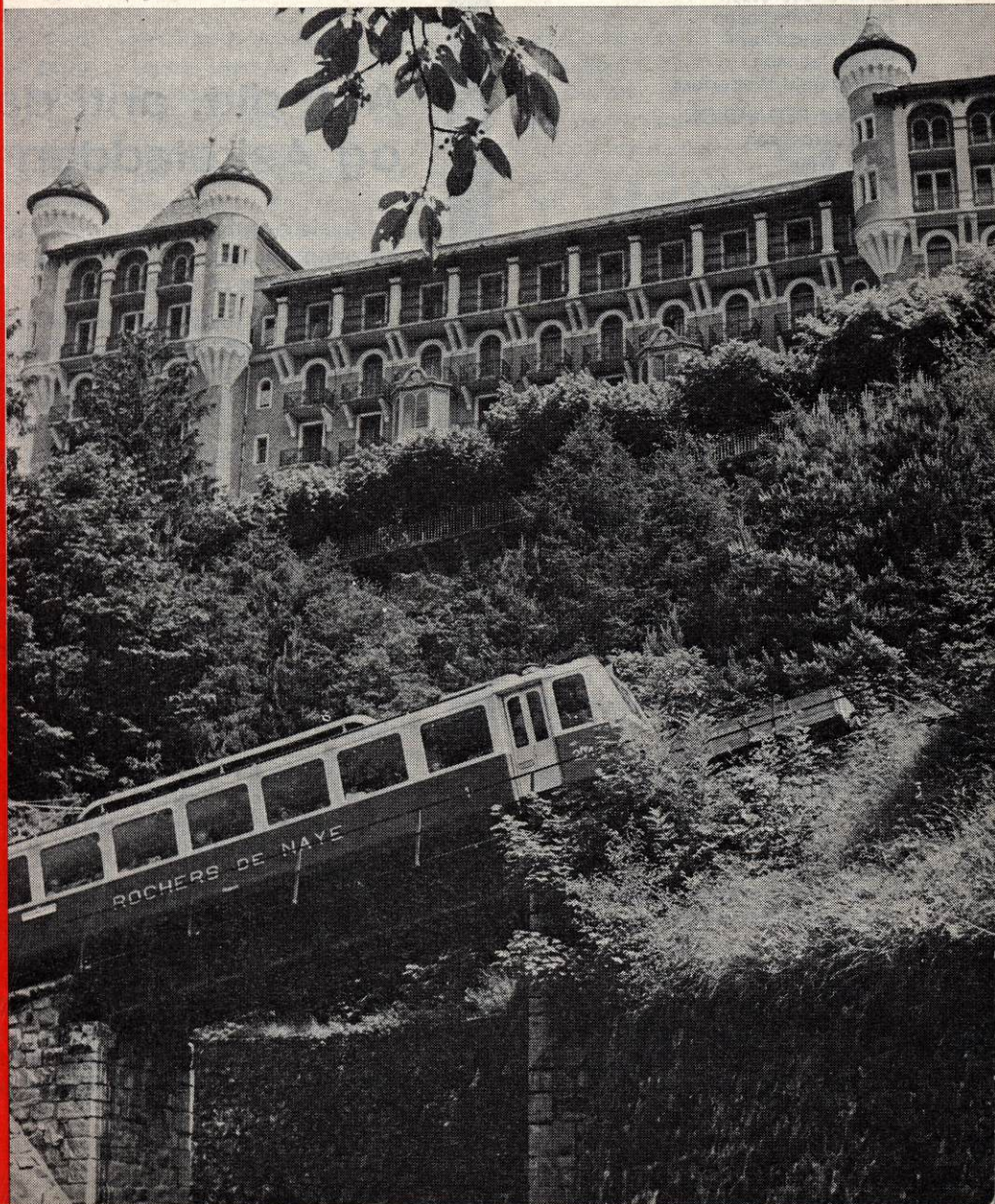


ny verden

024-01-017



TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **6** 1974

Anti ditt, anti datt, og Askeladden

De fleste eventyr har en kjerne av virkelighet. Det har også historien om Per, Pål og Espen som dro for å hugge ned det store treet i Kongsgården.

Kongen og hans folk var mildt sagt fortvilet. Treet kastet bokstavelig talt skygge over hele tilværelsen. Guffent og kaldt var det. Men treet vokste og vokste. Det merkelige var at hver gang folk satte øksen i treet for å felle det, så vokste det med hvert hugg. Folk slo, svettet og sverget. Men treet vokste, og skyggen ble tettere.

Treet ble utskjelt og fordømt, kritisert og analysert. Det hjalp ikke. Bortsett fra at det ga litt tilfredsstillelse og mye frustrasjon til dem som skjente.

Noen sa at treet var høyrevridd, og derfor så umulig. Andre ropte «venstrevridd!» og mente det ikke som et kompliment. Per og Pål var bra karer og dyktige øksesvingere. Men med dem skjedde det samme. Hvert hugg fremmet det de ønsket å bekjempe. Treet ble hardere og større.

De fleste flirte av Askeladden fordi han var mindre opptatt av treet og mer opptatt av å lete etter kilden til elven som rant lystig gjennom dalen. Han var blitt fortalt at den som fant fram til utspringet av elven, ville finne hemmeligheten ved treets motstandskraft. For å gjøre historien kort, så fant han utspringet. En liten nøtt var kilden. Med nøtten i lommen og øksen i hånden dro han til Kongsgården. Treet falt. Det ble lyst og varmt og ting begynte å vokse.

Før vi sier snipp snapp snute, gjør vi en liten konklusjon: «Bedre enn å forbanne mørket er det å tenne et lite lys,» sier kineserne. La oss bruke kreftene på å finne den gode kildens utspring. Da først kan vi effektivt fjerne skyggen.

Sør-Afrikas mange ansikter

Av Ailsa Hamilton

Utenfor et hotell i Pretoria samles en variert og fargerik gruppe mennesker, syttitre i tallet. En nigeriansk biskop, to kyprioter, en senator fra Jersey, en kanadisk flyver, en australsk journalist, en rektor fra Kenya, en maori-leder fra Ny Zealand, en havnearbeider fra Recife, en svensk ingeniør, en fransk sosialist-leder, en indisk flyktning fra Durban som tidligere sverget at han aldri ville vende tilbake hit — en sann mangfoldighet av hudfarger og kulturer.

Det ligger spørsmål i luften. Håp og frykt. Målet er å lære Sør-Afrika å kjenne, og overbringe egne erfaringer i kampen for å besvare hat, frykt og urettferdighet. Samtlige har tatt del i en internasjonal MRA-konferanse for alle raser, åpnet av borgermesteren i Pretoria. Det var en konferanse som leget sår fra fortiden og pekte framover. Hva nå?

Den første invitasjonen er fra statsministeren i *Lebowa homeland*, rett opp hovedveien mot nord gjennom det utpregede hvite nasjonalist-strøket i Nord-Transvaal. Et lite boer-hotell i Warmbaths er første stopp. Hva nå med de ikke-hvite deltagerne i gruppen? Men hele selskapet blir tatt gjestfritt imot. Verten og hele familien hans står utenfor på trappen og vin-

ker når vi reiser. De av oss som kjente Sør-Afrika for bare tre år siden, er oppmuntret.

Snart punkterer ett av de enorme hjulene, og vi humper inn i Naboomspruit, en typisk boer-dorp. To timers ventetid ved den eneste gaten i byen, mens mørket faller på og Sydkorset begynner å gløde. Ikke så lett her. Noen forretninger er ikke vant til å ta imot mennesker som ikke er hvite. En av kypriotene kommer imidlertid smilende bortover det støvete fortauet med en enorm pose appelsiner, som han deler ut. Han har fått dem av en kjenning fra Kypros, som driver kafé her!

I Pietersburg hotell i hjertet av nasjonalist-området ble alle mottatt og behandlet med verdighet.

Neste morgen er vi i *Lebowa*, det offisielle hjemmet til Nord-Sothofolket, et fattig jordbruksdistrikt med endel mineralforekomster. Det er 2 mill. sothoer i Lebowa og like mange utenfor. I 1970/71 besto 6/7 av landets inntekter av direkte tilskudd fra Pretoria.

Den tekniske skolen står først på listen, den ene av to i hele Sør-Afrika som utdanner afrikanere til helseinspektører, teknikere, medhjelpere på sykehus og telekommunikasjonsfolk. Det er 150 elever og tre av lærerne

er afrikanere til nå. Meget få er kvalifisert til å undervise i disse fagene. Bygningene er kjølige og velkonstruerte, utstyret er minimalt men effektivt. Deretter drar vi over til parlamentet, bygningen ligner den tekniske skolen. Statsministeren inviterer alle inn i parlamentssalen, hvor det pågår et møte.

Presidenten sitter på podiet i sin røde drakt, ved siden av ham en hvit kvinnelig sekretær. Taleren som har ordet i øyeblikket, roser en av Verwoerds anti-alkohol-lover. Men etter hvert blir det klart at det finner sted et oppgjør med Pretoria. Parlamentet i Lebowa har nedsatt en komité for å finne årsakene til det dårlige forholdet mellom hvite og svarte tjenestemenn. Pretoria har sendt skriftlig beskjed om at Lebowa ikke har rett til å gjøre dette. «Dette brevet er krenkende,» sier taleren.

Her får man følelsen av en usikker balanse mellom de hvites verden og de svartes, som ennå ikke har funnet sin egen form.

Om ettermiddagen besøker vi det svarte universitetet i Nord, helt annerledes igjen. Her studeres realfag, sosialarbeid, pedagogikk, jus (også afrikansk jus) og afrikanske språk. Bygningene er moderne. Tusen studenter nå, ti tusen om ti år.

En fotballkamp pågår, det er finalekampen mellom forskjellige farvede universiteter. En hvit mann forviller seg inn foran tilskuermassene. De umiddelbare ropene, «ut, ut, ut», er rytmiske og truende. Dette er ikke den hvite manns land hvor han kan gå som han ønsker. Han forsvinner, og alt er atter fotball og vitser. Noen av de afrikanske studentene henvender seg forsiktig til de hvite gjestene. De vet at de risikerer sterk kritikk når disse er reist. Vi vises rundt av en farget professor som tok del i konferansen i Pretoria.

Neste morgen et nytt inntrykk: Lunsj med statsministeren og regjeringen i *Gazankulu* homeland, hvor det bor 3/4 mill. mennesker av Shangaan-stammen. Dette er den virkelige bushen i Afrika. Frukthar jord og gode avlinger. Statsminister Ntsantwisi, en professor fra universitetet i Nord som er sendt hit for å få *Gazankulu* på fote, er meget respektert. Han ønsker alle velkommen, gratulerer med den vellykkede Pretoria-konferansen som han har fått rapport om fra en av ministrene. Han presenterer regjeringen for gjestene. «Svarte og hvite er i stand til å arbeide sammen i fred her,» sier han. «Dette gjør vi fordi vi tror at Sør-Afrika tilhører oss alle, og at vi bør arbeide for å bedre alles kår, uansett hudfarge. Vi tror ikke på vold. Det betyr ikke at vi finner oss i diskriminering eller overgrep, men vi tror det er



Chief Gatshwa Buthelezi, statsminister i KwaZulu, hilser på professor Richard Brown, Vest Virginia. I bakgrunnen fra v.: Tom Ormond, medlem av Maories råd på Ny Zealand; Biskop S. I. Kale, Lagos; Lennart Sjögren, Stockholm.

en måte å løse de problemene vi møter fra dag til dag.» Orde hans bekreftes av atmosfæren som møter oss, sammen med kjølige drinker og et velsmakende afrikansk måltid. Tillaget og servert av konene til de fem hvite sekretærene som er tilknyttet regjeringen.

Veien går videre. *Swaziland* er en av de minste uavhengige statene i Afrika. 460.000 innbyggere, omgitt av Sør-Afrika og Mozambique, med sete i OAU og FN. Siden uavhengigheten har landet gått fram økonomisk og utdannelsemessig, men vanskelighetene er åpenbare. Tradisjon og framskritt balanserer såvidt, og for øyeblikket legger denne balansegangen beslag

på all politisk aktivitet. Statsministeren taler åpent med oss om situasjonen i landet og de uheldige virkningene av konstitusjonen som britene velvillig etterlot dem. Den fungerer faktisk ikke fordi den ikke tar Swazifolkets egenart med i beregningen, forskjellig som den er fra britenes. En komité er igang med å besøke alle områder i Swaziland for å finne ut hva slags konstitusjon folket trenger.

Vi kommer til det grønne, bakkete Zululand, *KwaZulu*. I hovedstaden Nongomas lave, hvite regjeringsbygning treffer vi statsministeren, Chief Gatshwa Buthelezi, den uoffisielle talsmannen for det nye afrikan-

ske lederskapet i Sør-Afrika.

«Hvordan kan vi fra andre kanter av Afrika og andre kontinenter best hjelpe dere i homelands?» spør en av gjestene.

Døm selv

«Vi er i en utsatt stilling fordi vi vet at det er meget bestemte oppfatninger i utlandet om politikken her,» sier Buthelezi. «Mange tror at mine kolleger og jeg er Vorsters håndtlengere. Men det kan jeg vel overlate til dere å dømme om.

Mange flyktet etter Sharpeville, av forskjellige årsaker. Det var på den tiden av kampanjen mot Sør-Afrika ble hettere. Folk mener at de eneste som har rett til å tale, er representantene for de forbudte afrikanske organisasjonene *ute*. Der har nok allerede innsett at dette ikke nødvendigvis er sant.

Vi tar del i politikken. Selv er jeg imot apartheid. Men da mitt folk ba meg gå inn i denne tjenesten, anså jeg det som en plikt og et privilegium, på tross av mine reservasjoner mot politikken. Det finnes et stort felt hvor vi kan arbeide for å løfte folket mitt framover.

Vi er et ufritt folk, ikke bare i politisk betydning, men også i det at vi er trykket ned av uvitenhet, fattigdom og underernæring. Vi trenger hjelp på mange fronter, ikke bare det politiske.

Vi har altfor få hvite lærere i skolene våre. Mange ønsker

ikke å få hvite lærere hit. Selv gikk jeg på en skole der lærerne tilhørte forskjellige raser, fra mange land. Det tok brodden ut av hatet vårt mot de hvite fordi vi ikke kunne plassere alle hvite i en kurv og si «til helvete med dem». Men de unge idag har liten kontakt med hvite.

Investeringer

Det kan sikkert være fint å vaske hendene over Sør-Afrika og så være ferdige med det. Men det hjelper ikke de svarte. Alle som sympatiserer med de svarte skulle oppmuntres til å se seg om etter muligheter til å investere i homelands. Men det bør skje under forutsetning av at det gis skikkelige lønninger.

Det er meget viktig at vi styrker stillingen vår i homelands. En sterk økonomi vil gi oss styrke.

En viktig ting er at folk ikke mister håpet.»

Buthelezi vet at han ikke er sitt folks eneste stemme, og det blir klart under besøket ved Zulu-universitetet. Studentene virker ikke så bitre som i nord, men her er det en frustrert utålmodighet.

Det samme kan sies om Westville-universitetet i *Durban*. Intet er spart for å gjøre det til et sted som er den indiske kulturen verdig. Det er stolthet hos studentene, men ingen tillit til de hvite som har gitt dem bygningene.

Spørsmålene ligger der fremdeles. Hvor går grensen mellom ønsket om å tilby fremskritt-muligheter, og viljen til å kontrollere? Er opprør det endelige svaret til kontroll? Kan vold åpne veien for nye idéer og nye måter å løse problemene?

Afrika er på leting etter grunnleggende verdier — på samme måte som Europa. Er vi på leting etter det samme?

En ting er sikkert: «Den som har drukket av Afrikas elver, vil alltid tørste».

Diriger Deres
import via

KRISTIANSAND

med sine gode
forbindelser fra
utlandet.

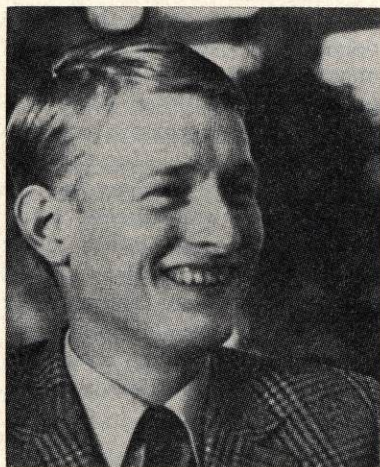
Vi tilbyr Dem
lagring, fortolling
og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget,
Kristiansand.

Inntrykk fra Brasil

Av Bjørn Ole Austad



— «Romerriket reiste seg og falt i sin tid, vi har sett Frankrike, Tyskland og England bli stormakter, og nå er det USA og Sovjet som kappes om lederstillingen i verden. Om ti år vil vi være godt frampå.»

Det var en student ved et av fakultetene i Rio de Janeiro som sa dette. Han ga uttrykk for noe av den fremtidsstroen som hersker i Brasil.

Brasils økonomiske utvikling trekker til seg finanseksperter fra hele verden. I enorm fart bygger denne Latin-Amerikas gigant opp rikdom. Forretningsmenn kommer for å investere. Industrier og byer vokser opp. Gater og veier er fulle av biler

produsert i Brasil. Mens tallet på brasiliansk-produserte biler i 1963 var 100.000, var det i fjor hele 750.000. Ett av verdens største hydro-elektriske anlegg skal bygges på grensen mot Argentina og Paraguay. Fire tusen kilometer vei bygges gjennom Amazonas. I alt ble det bygget hele 13.000 km nye veier i Brasil i fjor. Det samme tall sto for landets samlede veinett fram til 1963. Nye mineralforekomster og næringsmuligheter oppdages. Brasil er i vekst, det er en tillit og tro på fremtiden som er slående for en europeer. Over alt appelleres det til patriotisme og innsats for Brasil. Unge og gamle studerer for å lære mer. Ofte er det arbeid om dagen for å forsørge familien og skole om kvelden til klokka 22. Brasil har noe som de færreste europeiske land har for øyeblikket, en ekstra giv og offervilje for ens eget land.

På arbeidernes bekostning

Men langs de flotte veiene og i skyggen av de moderne industribyggene lever tusener på tusener av mennesker i slum og fattigdom. De ser få resultater av fremgangen i sin egen lønnsposse. En voksende opinion i Europa er ikke sen med å sette fingeren på dette urettferdige forholdet. «Folkets fredspris» til erkebiskop Camara er et klart uttrykk for denne sym-

patien for Brasils neglisjerte millioner. En arbeider fra en brasiliansk storby med mye arbeidsløshet uttrykte seg slik: «Landet vårt står overfor store og vanskelige problemer. Arbeiderne tjener langt under det de trenger for å holde liv i sin familie på anstendig vis. Andre nasjoner finner det lønnsomt å investere i Brasil nettopp av den grunn. Landet vokser i rikdom på bekostning av arbeiderne. Men hva er løsningen på disse problemene? På overflaten er problem nummer en forskjellen mellom rik og fattig, men i bunn og grunn er det materialismen og kampen for penger. For å skape et rettferdig Brasil må vi kjempe for en ny motivering.»

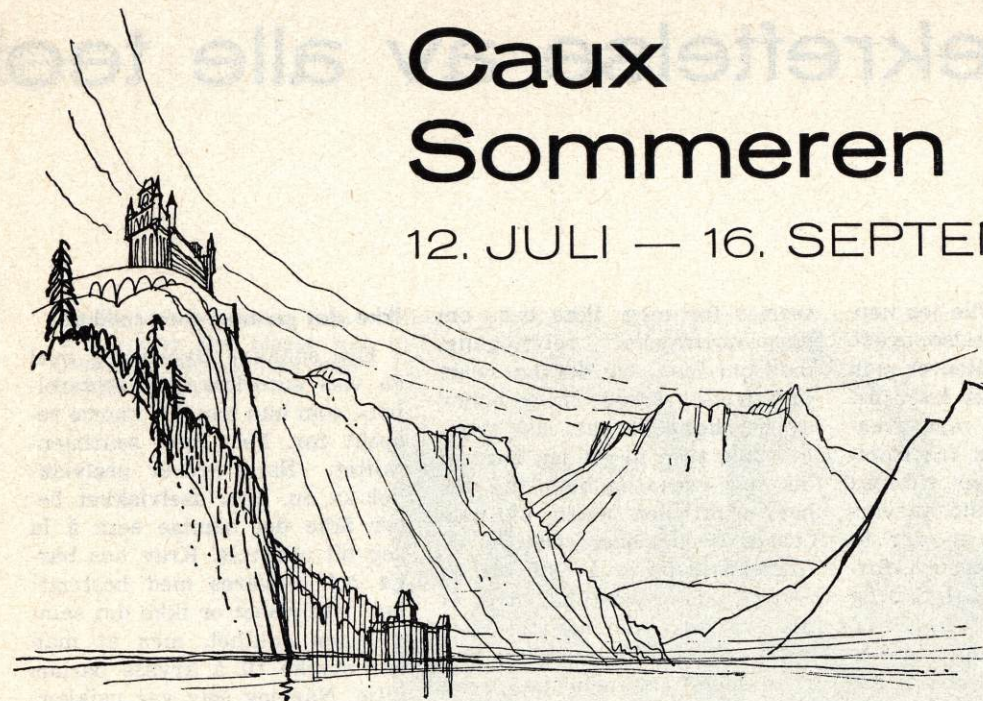
Denne kampen begynte i hans egen familie. En av sønnene, en 20-åring, fortalte hva det betydde for ham da foreldrene fortalte ham åpent og ærlig alt om seg selv. «Jeg forsto at de trengte hjelp i den revolusjonen de nå hadde viet livet sitt til. Ungdommen i dette landet er bundet av materialisme og fri sex. Vi er fattige i et rikt land. For å frigjøre hele min energi til kampen for sosial rettferdighet i Brasil og hele verden, bestemte jeg meg blant annet for å rive ned alle de pornografiske bildene av veggene i rommet mitt.»

Forandringen i enkeltmenneskers liv har fått sosiale konsekvenser. Jeg ble kjent med

Forts. s. 14

Caux Sommeren 74

12. JULI — 16. SEPTEMBER



Innenfor sommerkonferansens ramme vil det bli en serie spesialkonferanser med forskjellige temaer. Vi siterer fra innbydelsene:

● STUDIEKURS OG ARBEIDSGRUPPER FOR UNGE

13.—23. juli og 25.—3. august

«Vår generasjon står ved en historisk skillevei. I løpet av ganske få år må vi finne løsninger på problemer som forurensning, befolkningsekspløsjonen, misbruk av ressurser, inflasjon og underernæring — nøkkelspørsmål for menneskehetens fortsatte eksistens. Har vi mot til å vurdere og forme vår egen framtid i et slikt perspektiv?»

● «KOMME DITT RIKE»

26.—31. juli

Prester og legfolk fra forskjellige land og kirkesamfunn møtes for å vurdere hva disse or-

dene innebærer for menneskene idag.

● Å BYGGE ET SAMFUNN SOM MØTER ALLES BEHOV

1.—11. august

Denne sesjonen — som hovedsakelig foregår på fransk — forberedes av en gruppe fra alle samfunnsgrupper i Vest-Frankrike.

● SVART HVITT-BOKA

9.—16. august

Utgivere av denne revolusjonære håndboka kommer fra forskjellige kanter av verden for å møtes med andre som arbeider med utgivelse og distribusjon av bøker.

● INTERNASJONALT MØTE FOR PARLAMENTARIKERE

10.—18. august

Parlamentsmedlemmer fra sju europeiske land står for innbydelsen. «Altfor ofte fattes be-

slutninger under påvirkning av frykt. Det som trengs i det politiske liv, er en dose ærlighet.»

● KOMMUNALT SAMARBEID

27. august — 8. september

Hvordan kan borgere, kommunalpolitikere og funksjonærer samarbeide for å skape ansvarlige lokalsamfunn?

● EUROPAS ANSVAR I VERDEN

30. august — 2. september

Motiver og målsetting for samarbeid, hos politikere og menigmann.

● INDUSTRIENS OPPGAVE

31. august — 8. september

Blant de temaer som vil bli diskutert er multinasjonale selskaper og deres rolle, og samarbeid mellom industriledelse, fagforeninger og regjering for å bygge et bedre samfunn.

En bekreftelse av alle teorier

«Helt av meg selv ville jeg neppe valgt en slik heltidsoppgave på det tidspunktet. Men er man innstillet på å gå dit hvor behovene er, skjer det mye uventet,» sier Eva Måsén fra Göteborg, 24 år. Hun har tilbragt de tre siste årene i Oslo, ansvarlig — tildels alene — for to norske småjenter. Barnas foreldre har arbeidet i India og Japan et halvt års tid.

Eva har tenkt mange tanker i løpet av disse tre årene, om spørsmål som vår tids kvinner brytes med. Det er spørsmål som melder seg ganske av seg selv, når man er en slags småbarn-mamma i en alder da man kanskje kunne utvikle andre evner og muligheter. «En ting har jeg oppdaget. Det er ingenting som gjør oss mer ensopret og utviklet enn det å velge bare de oppgavene som vi tror passer oss, bestandig!»

Meningen med livet

Det var to fornøyde jenter, en på åtte og en på fem år, som Eva ga over i foreldrenes varetekt for hun vendte nesten hjemover til Sverige igjen. «Nå må jeg lære meg svensk igjen! Språkforvirringen er blitt ganske stor, med engelsk i noen år og så norsk barnespråk blandet inn. «Det er nødvendig å kunne uttrykke seg skikkelig, også skriftlig. Det skal vi ikke overlate til 'ekspertene'.»

«Disse årene her har egentlig vært en bekreftelse av alle

teorier for meg. Ikke bare om barneoppdragelse, selvfølgelig, men om livet. Og det har vært utviklende! Barnas store behov av kjærlighet, f. eks., har tvunget meg til å gi alt jeg har, og det har vist meg hvor lite jeg har brukt den delen av meg overfor mennesker. Det er en tilfredsstillelse i å yte for at andre skal vokse, så mye at man faktisk ikke har tid til å tenke på seg selv. Dette må være selve meningen med livet, og morsrollen tvinger en til det. Men kanskje det burde være der i vårt forhold til alle mennesker, alltid!

På ondt og godt

Barn har egenskaper som vi voksne bare har i mer kontrollert eller polert form. Derfor er det så lærerikt og givende å være sammen med dem. Jeg vet heller ingen som kan være så generøse med å gi kjærlighet, som barn. Barn er ekte, på ondt og godt. Derfor er hengivenheten deres så overveldende. Og omsorgen. Når vi ba aftenbønn skjedde det ofte at en av dem føyet til: «La ikke Eva ha hodepine mer.» Uten at jeg hadde sagt noe om hvordan jeg følte meg, eller ventet medlidenhet. Og så har de humor. Sjelden har jeg ledd så mye som når jeg har vært sammen med disse to, og det er sant som jeg har sagt til barnas foreldre at disse tre årene har vært de rikeste i mitt liv!»

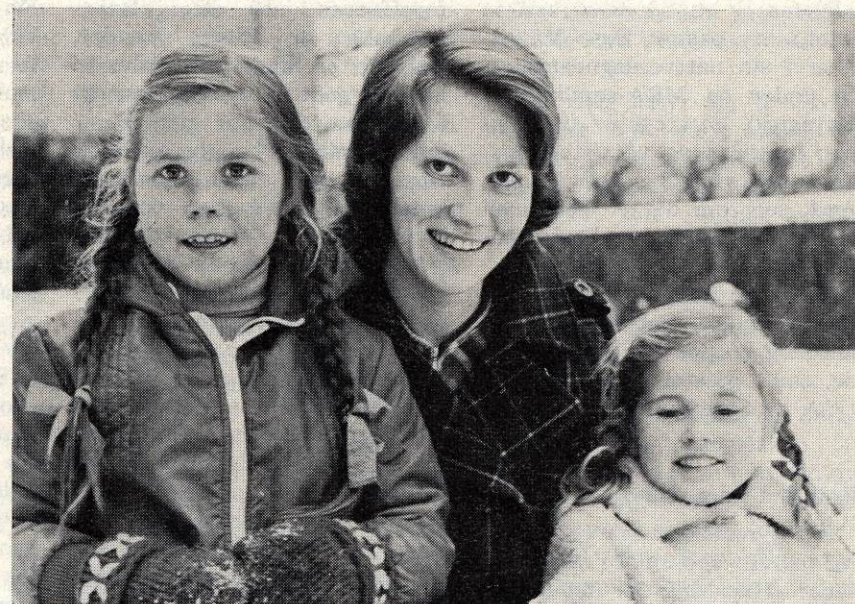
Ikke det samme som snillhet

Eva snakker alvorlig og med en viss autoritet om «morsrollen», som hun har fått enorm respekt for. Men uten sentimentalitet. «Barn krever uselvishet av en. Men uselvishet betyr ikke det samme som å la seg bli utnyttet. Krav hos barna må besvares med bestemt-het. Uselvishet er ikke det samme som snillhet, men at man har styrke til å krysse barnas vilje. Når jeg selv var usikker, uansett hva grunnen kunne være, ble barna alltid usikre og krevende, og de ble ikke det minste overbevist av mitt forsøk på å være bestemt. Mitt eget forhold til Gud var det grunnleggende.

Denne oppgaven binder en totalt. Men det gjorde at jeg kom i daglig kontakt med andre som var i samme situasjon. Utfordringen til en selv er hva man gjør med disse kontaktene. Bryr man seg om å prate med alle mammaene, nabokvinnene? Livet er slik at man ikke kan gjøre alle de store og interessante tingene, det man trodde var viktigst, alltid. Men hvem er det du får kontakt med når du traver til og fra barnepark og skoleport? 'Grasrota', som det heter! Selve livet i en nasjon.

Ydmykhet har denne oppgaven gitt meg. Fordi jeg selv var en av dem som lett nedvurderte dette å 'passe barn', når jeg tenkte overfladisk. Egentlig er det en kolossalt viktig oppgave.

Det har vært tre rike og lærerike år, sier Eva Måsén fra Göteborg. Her sammen med Camilla og Julie.



Tenke seg å være mamma og revolusjonær på samme tid! Det vanskeligste og antakelig det viktigste av alt. Noen klarer den ene delen, noen klarer den andre, men å kombinere begge, ... å gi det rette til barna samtidig som man er utadrettet. Det må være en bevisst streben etter ikke å bli helt slukt, men strekke seg utenfor. Tenke på hvordan man kan 'påvirke samfunnet' gjennom foreldremøtene, f. eks., og gjennom alt det hverdagslige man kommer bortti. Det å være revolusjonær som det heter, er jo også totalt krevende. Man vil engasjere seg i alt som kommer forbi. Det å velge det viktigste av begge deler er vanskelig, men de to rollene befrukter hverandre på en må-

te, fordi de gjør hverandre gjensidig relevante.»

— Du tror m.a.o. ikke helt på mottoet «frigjøring» som løsen for kvinnen i den situasjonen du har opplevet?

— «For det første tror jeg det er nødvendig å prøve denne jobben for å ane hva den innebærer! Det er sant at man blir bastet og bundet, snyltet på som av parasitter hele dagen. (Det bare aner meg hvordan det må føles å være enslig mor, f. eks., uten noen å rådføre seg med.)

Men jeg tror at situasjonen generelt kan males for negativ, hvis man ser den for snevert. Jeg tror nemlig at vi aldri kan bygge en ny verden uten å

tjene, enten vi er menn eller kvinner. Morsrollen skulle derfor ikke være noe spesielt.

Men som sagt må utfordringen være den samme til mannen. Han skal også tjene, blant annet ved å gi alt han kan til sine barn, ikke sant? Egentlig tror jeg det er få menn som forstår hva som kreves med barn. Men jeg er ikke sikker på at det alltid skal løses på den måten at alle skal gjøre det samme, da blir det en form av det, like mye som noe annet.»

Til slutt kommer det tankefullt: «Det jeg kan tenke meg som selve utfordringen, er at den uselvisheten overfor barna skulle finnes mellom mann og kvinne som forutsetning for ekteskapet.»

Samling i Pinsen

Uppigard, Bolkesjø

«Pinsen er en tid da vi kan ta imot,» sa pastor Inge Manns-åker i sin nattverdsgudstjeneste under en MRA-samling på Uppigard. På tross av situasjonen i verden og vårt ubetingede ansvar for den, er vi lovet fred, selv om det er en annen slags fred enn vi vanligvis tenker på.»

Folk var kommet fra alle kanter av landet. Det var også en anseelig gruppe svensker til stede, samt gjester fra Australia, USA og Skottland.

Rett til å være rik?

En gymnasiast fra Oslo kastet inn sitt spørsmål i et av møtene: «Hver dag dør det 80.000 barn av sult i verden. Er det mulig å ta dette inn over seg? Og kan i så fall noen av oss forsvare retten til å være rik?» En ernæringssekspert fra landbrukshøyskolen i Ås etterlyste en klar målsetting for verdens matvareproduksjon: at *alle* mennesker får de næringsmidler de trenger. Vi befinner oss ved en skillevei. Hvis vi ikke aksepterer et slikt enhets- og helhetssyn, vil næringsmidlene fortsette å strømme til de rike landene hvor mennesker dør av for mye mat, mens de dør av for lite andre steder.

Spørsmålet om bruk og misbruk av ressurser ble et hovedpoeng ved konferansen. En medisiner-student fra Blindern bemerket at hans egen generasjon har lett for å reagere surt på

foreldrenes jakt etter statussymboler og falske verdier, «men vi er ikke bedre selv. Vi har det godt og er blitt vant til å ta visse ting for gitt. Vi er ikke mindre avhengig av disse tingene av den grunn!» Selv ville han begynne å gi en viss sum hver måned til MRAs arbeid.

En ung mor sa at hun ofte reagerte på tendensen til å overøse barn og ungdom med fritidstilbud, på en måte som kan bli forfeilet. «Barn har en iboende evne til *initiativ* som vi ikke må ødelegge. Poenget er at barna får en gi-innstilling istedet for en få-innstilling, og det er først og fremst et spørsmål om omsorg,» sa hun. Barna som var tilstede på Uppigard i år, fulgte opp med å overrekke et nydelig billedteppe som de hadde laget, til hotellets vertskap.

«Kjedsomhet og mangel på engasjement forårsaker overforbruk,» mente en ung forretningsmann og fikk uvilkårlig ledet tankene våre tilbake til de små kunstnerne med billedteppet (fra fire til åtte år gamle). De kjedet seg tydeligvis ikke mens de arbeidet med den oppgaven.

En bemerkning fra en husmor er også verdt å ta med i samme forbindelse: «Jeg er kommet til at jeg må akseptere en ny disiplin i livet mitt, når det gjelder tid, penger, mat og ord!»

Forut for sin tid

I år er det 40 år siden dr. Frank Buchman kom til Norge.

Få forsto vel dengang rekkevidden av tenkningen han bragte, noe vi muligens har større mulighet for idag. Det er for eksempel en klar sammenheng mellom den nye miljø- og ressurs-tenkningen i tiden og et Buchman-sitat fra den gangen: «Hvis vi ikke lærer oss å forvandle mennesker i en stor nok skala, vil nasjonene fortsette sin historiske vei mot vold og ødeleggelse.»

Et utsnitt fra multimedia-produksjonen «Cross-road» om Frank Buchmans liv og arbeid ble presentert av produsenten Ailsa Hamilton.

En dokumentarfilm fra Papua-Ny Guinea og en rapport fra India og Japan trakk oppmerksomheten utover til andre kontinenter. Filmen om de svar- te sør-afrikanernes leder dr. William Nkomo ble fulgt av en førstehånds beretning fra MRA-konferansen for alle raser i Pretoria nylig.

Norske til Caux

Blant konklusjonene av samlingen på Uppigard var at det fantes en kapital av erfaringer og innsatsvilje som burde komme resten av verden til gode. Sommerens konferanser i Caux samler mennesker fra alle verdensdelene som er på leting etter en løsning, og det synes nærliggende at flest mulig satser der.

Man besluttet at det skal gå et charterfly Oslo—Stockholm—Genève i siste halvpart av juli, med ti dagers opphold i Caux.

Hjelpløshetens privilegium

Av Ingrid Basberg

To ganger har en ung mor spurt meg: «Kan du ikke skrive noe om døden? Det er et vondt spørsmål for mange.» Vel — så får jeg prøve, men da vil jeg si noe om livet også.

Døden er jo en passus i livet, som ingen av oss kan unnslipe. Den er en del av selve livet. Når et barn fødes eller et menneske går ut av livet, er det som døren mellom synlig og usynlig trekkes til side og blir så tynt mellom det vi kaller tid og evighet. Derfor er det et stort privilegium å ha fått oppleve tider da alt blir tatt fra en — krefter, familie, aktivitet — og se hvordan situasjonen da arter seg.

En visjon om liv, død, oppstandelse ble så klar for meg for noen år siden. Jeg satt i tannlegestolen og ble opptatt av en kraftig avløvet bjørk på andre siden av gaten. Hva ville en gang bli bjørkens skjebne? En gateregulering, en for høy alderdom ville en gang måtte felle den. Hva så? Den ville bli virke, tømmer, kanskje et festlig bål på en peis, kanskje aske og gjødning for et nytt bjørketre, — ikke mer bjørk, men leve alikevel. Sjelden har jeg forstått det evige liv så overbevisende som da. Ikke før jeg selv ble ribbet og opplevet at visjonen var en realitet.

Finnes det større realisme enn å bli fratatt alt — også muligens en sjanse til å få flere dager. Hva har du da å komme med? Ingenting. Absolutt in-

genting, og da i intetthetens tomrom strømmer solen inn: den blir tatt imot — ufortjent. Lyset overvelder deg — lys, trygghet, ufortjent trygghet. Da opplever en noe av det som står i Mat. 3,10 (i eng. oversettelse): «Jeg vil åpne himmelens vinduer og øse ut så mye vel-signelse, at dere ikke vil ha plass til å ta imot den.»

Etterpå kommer en stor gjeld til mennesker. Hvordan avbetale noe som en har fått så ufortjent?

Jeg satt en gang sammen med to unge piker og sa: «Kan dere hjelpe meg med en ting? På hvilken måte kan en avbetale gjeld til mennesker som ikke har en tro, når en selv har fått den så ufortjent?» De satt lenge og tenkte. Så sa den ene: «Det er vel best å gi sine egne erfaringer.»

Jeg tror liv og død er en helhet. Frykt for døden kan komme av frykt for ikke å ha brukt livet riktig. Og hvem har gjort det! Livet er sammensatt, men ikke det system av båser vi ofte gjør det til. Det er ikke ungdom *eller* alder, sykdom *eller* sunnhet, intellekt *eller* sunn sans, teologisk vurdering *eller* gudsopplevelse. Ikke heller er det alltid de synlige resultatene som danner renningen i livsveven. Den lille hverdagen i det skjulte, pionérinnsatsen i offentlighetens rampelys, synet på bruken av evner, tid, penger, omsorg for mennesker — alt er deler av et helhetssyn. *Synet* er

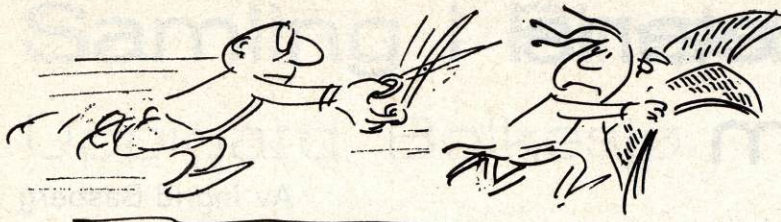
selve livsinnsatsen, gjerningene en følge av livssynet, døden en følge av livet.

For meg betyr det at klarhet omkring disse ting, som i vår tid er globale, må hentes ved daglig å lytte seg fram til Jesus Kristi syn. Stillhet er like viktig som mat og drikke. Den siviliserte verden er teknisk velutstyrt, men sjelelig underernært. Vi i Vest må ta vår del av skylden.

Til sist noen tanker om døden av noen *unge* mennesker. Dr. Peter Marshall, den i sin tid dynamiske unge presten for det amerikanske senatet midt i en sydende virksomhet: «Når klokken ringer for meg, skal jeg gå, ikke et minutt for tidlig, ikke et minutt for sent. Til da har jeg intet å frykte. Jeg vet at Guds løfter holder, for jeg har sett dem fullbyrdet i mitt liv, om og om igjen. Jesus lærer og leder oss fremdeles, beskytter og helbreder, trøster og vinner vår fullstendige tillit og kjærlighet. Tross alt er det ikke lengden av livet som teller, men hva vi gjør ut av livet.» Han fikk hjerteslag bare 46 år gammel.

Og en ung 29 årig nevø, som falt i Finlands-krigen, skriver 11 dager før han ble skutt: «Det gjør ingenting om jeg stuper nu eller dør noen år senere, det viktigste er, at jeg har min sak klar med Gud.»

Forts. s. 14



klippet

Alternativet til den hittil praktiserte, «konvensjonelle» seksualopplysning, må derfor bli at det for fremtiden blir lagt vesentlig mer vekt på den side av opplysningsvirksomheten som går på styrking av personligheten og karakteroppbyggingen, ansvarsfølelsen, respekten for andres ve og vel, dvs. større kjennskap til vanlige og anerkjente etiske normer — og hensiktsmessigheten av å følge disse — m.a.o.: **Moralsk opprustning.**

Til alt hell er dette syn i samsvare med **nye signaler fra ungdommen selv**, som i den senere tid har gitt uttrykk for at de er lei av all den vanlige seksualopplysning som mangler nyhetens interesse hos dem, og ber om etiske normer. Dette kan gi oss en realistisk tro på at arbeidet for en moralsk opprustning ikke vil bli et slag i luften.

Overlege Nils Ahlmann,
Aftenpostens kronikk 6.
juni 1974.

Hvilke veier og midler og metoder man mest hensiktsmessig skal velge for å nå målet: å redusere antallet uønskede svangerskap, blir stadig diskutert. Hva som dog ikke er diskutabelt, er at ytterligere liberalisering av abortpraksis i retning av fri, selvbestemt abort, ikke fører frem til, men bort fra dette mål.

Overlege Nils Ahlmann.

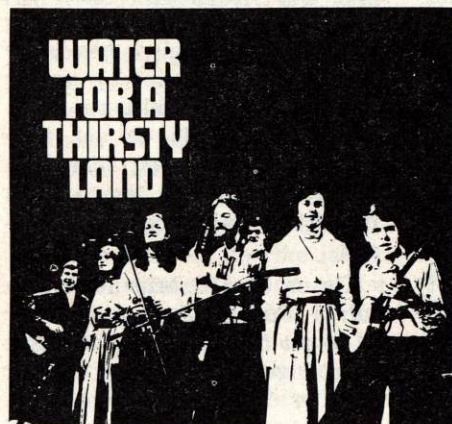
Vore barn vil begræde vor kortsynthet og vor umenneskelige grådighed, hvis vi vælger at leve udelukkende for os selv.

Og vi vil gå over i historien som den generation, der havde alle muligheder — men valgte at misbruge dem.

Biskop Thorkild Græsholt.

NY LP-PLATE FRA MRA PRODUCTIONS.

Inneholder 13 sanger fra «Cross Road», India Arise» og «Anything to declare?»



Platen kan bestilles gjennom Ny Verden.
Pris: kr. 35,- inkl. moms.

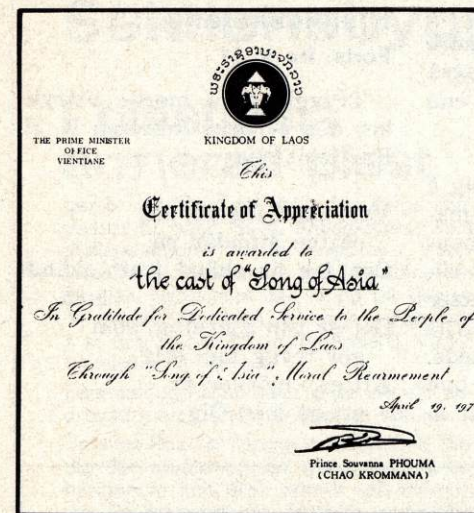
Side 1:

The Ordinary Man
Look at the Children
Ode to an Ostrich
Where the Wind Blows
Cross Road
Hello Light

Side 2:

Water for a Thirsty Land
The Rat Race
Speak to me
Are People a Problem or an Answer?
Listen
The Hope that's a'comin'
This is the Way

VIENTIANE



Kongen og dronningen av Laos og flere medlemmer av den kongelige familie overvar en ekstraforstilling av revyen *Song of Asia* i det kongelige slott den 12. mai. Begivenheten markerte avslutningen på det 5 1/2 uke lange oppholdet i Laos. Etter forestillingen takket kongen og dronningen de 80 som har bragt revyen til landet og festet en medalje på hvert enkelt medlem av gruppen.

Fra statsminister Souvanna Phouma mottok *Song of Asia* et diplom, «med takknemlighet for hengiven tjeneste for folket i kongedømmet Laos».

MRA-gruppen som hovedsakelig består av asiater, reiste videre til sin neste oppgave, i Vietnam.

PANCHGANI

Bombay-studenter hadde tatt initiativet til en konferanse i sentret Asia Plateau i ti dager i slutten av mai. Samtidig pågikk jernbanestreiken, som lammet store deler av det indiske samfunnet. Deltagerne i konferansen klarte likevel å komme seg fram på forskjellig vis.

Kort nytt

MOZAMBIQUE

I dagene omkring militærkuppet i Portugal besøkte en internasjonal MRA-styrke den tidligere portugisiske kolonien. Med i gruppen var den brasilianske havnearbeideren Antonio Falcao, en mann med et livs erfaring av revolusjonær kamp for de fattiges kår. Det forberedes bruk av filmer og litteratur i landet, og til Caux kommer det en delegasjon bestående av studenter, lærere, professorer, sosialarbeidere og forretningsfolk.

BERLIN

På den tekniske høyskolen blir *Svart-hvitt-boka* fortsatt solgt og distribuert, etter konferansen for studenter og arbeidere som ble arrangert der i påsken. Mange av de ca. 100 familiene, som hadde deltagere innkvartert, har senere kommet sammen for å planlegge det videre arbeidet i Berlin.

Noen studenter fra Tübingen, som var med i Berlin, har begynt en serie med treningsmøter i MRA ved sitt universitet.

«IKKE GJENTA VÅRE FEIL»

Professor Richard Brown, tidligere rektor ved Bluefield State College i Vest Virginia, møtte studenter og universitetsfolk i Nigeria på vei hjem fra konferansen i Pretoria. I en tale i en av de fire statene i Nigeria som han besøkte, sa den fargete amerikanske pedagogen bl. a.: «I USA plaseres det politimenn i skolene for å beskytte lærerne mot elevene og elevene mot hverandre. Når samfunnet forkaster grunnleggende moralnormer, griper menneskene til vold for å få sin vilje, og til våpen for å holde disiplin. Watergate er et symptom på den dyptgående sykdommen i et samfunn hvor rikdom og makt er blitt guder. Jeg ser store muligheter i Nigeria, men jeg ber til Gud om at dere ikke skal gjenta de feil vi har gjort. Hvis dere står fast med Gud og opprettholder Hans normer, kommer verden til å se opp til dere.»

Inntrykk fra Brasil...

Forts. fra s. 6

en leder for en favela (slumdistrikt), som tidligere er omtalt i Ny Verden. Disse distriktene, hvor tusener lever i den største elendighet, er et av de store problemer i Brasil. Favelalederen, som bor i Rio de Janeiro, er en av dem som tok opp arbeidet for å få bedret favelaboernes kår for noen år siden. Likevel var han selv korrumpert. Han mottok strøm fra elektrisitetsverket for 4 cruzeiros pr. kilowatt og solgte den videre til et stort antall familier for 11 cruzeiros — og tjente grovt.

«Jeg forsto at et nytt Brasil måtte begynne i mitt eget liv,» sa han. Hans beslutning betydde blant annet at han solgte elektrisiteten videre uten fortjeneste og fikk kjempet igjenom at alle i favelaen fikk innlagt strøm og vann. Dette ble begynnelsen til veldige forbedringer i boligstandarden i hans distrikt. Også hans eget familieliv ble fornyet gjennom mannens beslutning om ærlighet.

Mer enn kritikk

Jeg har bare vært i Brasil i fem måneder, og jeg kom hit med mange fordommer. Jeg har lært å sette pris på åpenheten, gleden og omsorgen, som er typisk for brasilianernes livsstil — både fattiges og rikes. Det er nok av urettferdige forhold som får meg til å reise bust og bli indignert. Likevel tror jeg

det skal mer enn kritikk og svartmaling til for å forandre forholdene. Det behøves også noe mer enn hat, noe mer enn sentimentalitet.

For meg synes Brasils valg å stå mellom det å skape en materialistisk høyborg og å demonstrere at Guds rikdommer tilhører alle. Landets ledere satser på å skape en stormakt. Alle muligheter for det er til stede. Spørsmålet som gjenstår, er hva ekte storhet egentlig består i.

Hjelpløshetens...

Forts. fra s. 11

Tryggheten i mørke uttrykker den svenske dikteren K. E. Karlfeldt slik:

Vart skall jag gå, när
natten stundar på
Och jag är okänd i ett okänt
land. —

Det er Din gjærning, som
gör trygg min stig,
Att gå i mörker, är
att gå med Dig.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

NYHET FRÅN BAHAMA POOL

Sektionsbyggd SWIMMINGPOOL

i glasfiber-armerad plast

ger Er mulighet att välja den längd som passar Er bäst. Såväl ändsektioner som mellansektioner har en längd av 2 meter (innermått). Med detta modulsyst. kan Ni själv bestämma den längd på poolen Ni önskar. Bredden på varje sektion är 4 m och djupet 1,5 m (innermått). Väggtjockleken 6—8 mm.

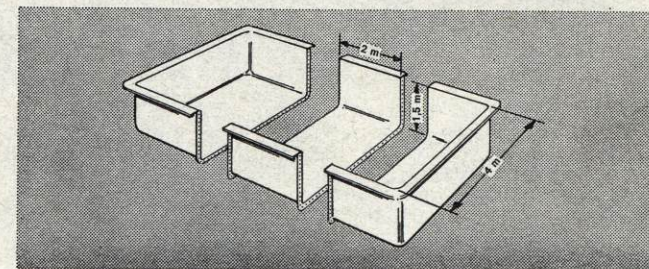
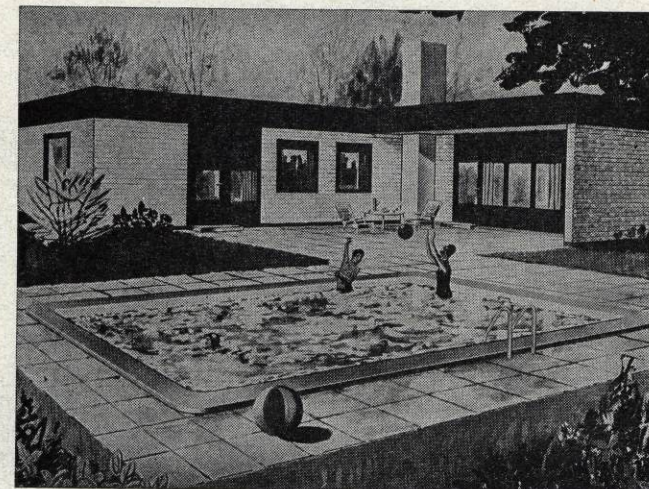
Sammanfogningen görs efter en väl beprövad metod som ger absolut tätning.

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, gjutning, spackling och målning. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

En viktig detalj är att Ni i Bahama-Pool alltid har rent vatten i hela poolen. Detta tack vare att poolmaterialets styrka möjliggör rätt placering av in- resp. utloppsventiler för en total genomströmning av vattnet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, ytvattenavskiljare, 2 inloppsmunstycken, bottenutlopp, inbyggd belysning samt trappa med tre steg och rostfria lejdare.

Vi levererar även utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.



Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr samt prisuppgifter!

BAHAMA POOL

Box 145, 542 01 Mariestad. Tel. 0501/145 64.

Adjunkt Edvard Brøvig
Vøllivn. 13
1342 JAB

Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2



BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS